

✓ «به نام دانای کل»

سکوت سینما

سرنخ: اجلالی، سوسن، ۱۳۴۷ -
 عنوان و نام پدیدآور: سکوت عشق / سوسن اجلالی؛ ویراستاران سوگند صیادی، علیرضا سلامیان.
 مشخصات نشر: تهران: کیمای اندیشه، ۱۴۰۳ -
 مشخصات ظاهري: ۲۲: ۱۴۵ × ۲۱/۵ س.م.
 شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۱۲۹۰-۳-۶۱
 وضعیت فهرست نویسی: فیبا
 بادداشت: کتاب حاضر قبلا به صورت تک جلدی توسط انتشارات دانشیاران ایران در سال ۱۴۰۰ فیبا دریافت کرده است.
 موضوع: داستان‌های فارسی -- قرن ۱۴
 Persian fiction -- 20th century
 رده بندی کنگره: ۸۳۳۴PIR
 رده بندی دیوبی: ۶۲/۳۸
 شماره کتابشناسی ملی: ۹۵۷۶۸۸۱

سکوت عشق (جلد اول)

ناشر:	انتشارات کیمای اندیشه
نویسنده:	سوسن اجلالی
صفحه آرایی:	الاوه رضوانی
طراح جلد:	سعید سلامیان
ویراستاران:	سوگند صیادی، علیرضا سلامیان
نوبت چاپ:	اول / ۱۴۰۳
چاپ و صحافی:	کاری گرافیک
شمارگان:	۱۰۰ جلد
قیمت:	۲۸۰ هزار تومان
شابک:	۹۷۸-۶۲۲-۹۱۲۹۰-۳-۶
شابک دوره:	۹۷۸-۶۲۲-۹۱۲۹۰-۶-۷

تهران خ دانشگاه خ انقلاب خ وحدت نظری پلاک ۶۵ طبقه پنجم واحد ۱۱

۱۳۱۴۷۶۵۳۳۶ کد پستی: ۶۶۹۶۱۵۶۹ - ۶۶۹۷۸۲۷۸

سامانه الکترونیک: Kimiaandisheh93@gmail.com

<https://www.kimiaandisheh.com>

❖❖❖ فهرست

۵	پیشگفتار
۱۰	فصل اول

www.ketab.ir

◆◆◆ پیشگفتار

من هشتاد و نه فرزندم بک خانواده پرجمیعت و شلوغ بودم؛ که به سختی دیده می‌شدم و به ندرت مورد توجه فرزندم بودم. روز تولدم، مصادف بود با اول مهرماه ۱۳۴۷ در گوشاهی از شمال غرب ایران؛ یک بهشتی بسیار میان کوهها و تپه‌های سرسبز، مایین شهرهایی چون مهاباد، پیرانشهر و آشنویه.

شهر من «سلدوز»^۱ یا در نقشه کنونی کشورمان «نقده»، در استان آذربایجان غربی، شهری است کوچک، اما با مردمی صمیمی، مرکب از گرد و ترک که همه همدیگر را می‌شناسند و در کنار هم زندگی می‌کنند و فرهنگ غنی‌شان، تاثیرات عمیقی بر هم گذاشته است. کار بیشترشان، کشاورزی و دامداری است و عده‌ای هم به کارهای دولتی و بازاری اشتغال دارند. بهترین خاطره دوران کودکی‌ام، روزی بود که پدرم یک دستگاه تلویزیون خرید. رویدادی که مرا از مخفیانه رفتن به سینما، به همراه برادرهایم نجات داد. دیدن دنیایی جدید از صفحه

۱ سولدوز نام قدیم شهرستان نقده بوده که در سال ۱۳۳۷ توسط دکتر اقبال، به «نقی ده» دو نقی خان سرتیپ، رئیس ایل قاراباچ، نقی ده نامیده شده و بعدها به نقده تغییر نام داده است. در اکثر منابع محلی، سولدوز به سرزین هموار یا دشت هموار معنی شده که از دو کلمه «سولو» و «دوز» ترکیب یافته است. اما برخی عقیده دارند که سولدوز ترکیبی از دو کلمه «سو» و «اولدوز» به معنای «ستاره آب» و یا همان «البه آب» در یونان باستان بوده است و طوابیف بومی منطقه، با توجه به شرایط آب و هوایی اش، آن را به این شکل نام‌گذاری کرده‌اند. (العنوانه دهخدا)

تلوزیون، برایم تازگی داشت و انگیزه دیدن را برایم افزونتر کرد. به طوری که افراط در تماشای این جمعه جادویی، چشمانم را ضعیف کرد و مرا تبدیل به دختری عینکی ساخت.

دیدن قصه‌ها از تلویزیون برایم تازگی داشت و مرا بر آن داشت تا پول‌های توجیهی ام را، که پدرم می‌داد، جمع کنم و کتاب داستان بخرم. حضور هر شب همسایه‌ها، به خاطر تماشای تلویزیون، مرا بیشتر خوشحال می‌کرد و از این که تنها خانواده‌ای بودیم که تلویزیون نداشتیم؛ به خود می‌بایدم. تا این که پا به شانزده سالگی گذاشتیم.

وقتی معلم ادبیاتم شور و شوق مرا در کار نوشتن دید؛ از من خواست تا برای شروع نویسنده‌گی، داستانی بنویسم و برای ویرایش به او بسپارم. آن زمان، این بهترین خبر برای من بود که شنیدم کسی حاضر است تراوشت ذهنی مرا مطالعه کند. به سرعت خودم را به خانه رساندم و از آن جایی که پولی برای خرید دفتر نداشتیم، ناچار شدم دفتر ریاضی برادر کوچکترم را بذدم و شروع به نوشتنم.

نوشتن یک داستان می‌صفحه‌ای، در طول یک هفته، تمامی وقت مرا گرفت؛ به‌طوری که نتوانستم حتی به درس‌هایم برسم. شده بشه نمرات کم من اضافه می‌شد. زمانی که نوشتن داستان به پایان رسید، اتفاق را به معلم ادبیاتم دادم و مشتاقانه از او خواستم که هرچه زودتر آن را مطالعه کند. ده روزی نداشت و خبری از ویرایش نبود. دیگر صبرم به سر آمد. هر روز دم در دیبرستان می‌ایستادم تا معلم ادبیاتم ویرایش؛ ولی او هنوز فرصت پیدا نکرده بود تا آن را مطالعه کند.

چند روز دیگر هم گذشت و او که به خاطر پیگیری‌های مصراوه من، فراری بود؛ سعی می‌کرد کمی دیرتر به مدرسه بیاید. ولی من چون کنار پنجره می‌نشستم، به محض دیدن ش پنجره را باز می‌کردم و از طبقه سوم فریاد می‌زدم: آقای آبخیز! پس داستان من چی شد؟ مرد بیچاره سرش را با عصبانیت تکان می‌داد و به طرف دفتر می‌رفت.

یک ماه گذشت. دیگر نداشم نامید می‌شدم که یک روز آقای آبخیز، مرا به دفتر فراخواند و گفت:

- فکر نمی‌کردم تا این اندازه مشتاق نوشتن باشی. موضوعی که انتخاب کرده‌ی، عالی است.
ولی چرا به صورت فیلمنامه نوشته‌ی؟!

از شنیدن این حرف، خیلی تعجب کردم؛ چون دانش چندانی در مورد فیلمنامه نداشتم و تمام اطلاعاتم از فیلمنامه‌نویسی، تنها چند نکته‌ای بود که در کتاب‌های درسی خوانده بودم.

آقای آبخیز داستان را ویرایش کرده بود و از من خواست تا یکبار دیگر آن را پاکنویسی کنم. آن روز، من بهترین خبر زندگی‌ام را شنیده بودم. به خودم یک روز فرصت دادم تا به درس‌هایم برسم و دفتر زیبایی هم خریدم تا کار بازنویسی متن داستان را روی آن انجام دهم. اما روز بعد، هرچه دنبال دفترچه‌ام گشتم، آن را نیافتدم.

در آن زمان پدرم مغازه سبزی‌فروشی داشت و از دفترچه‌های باطله و روزنامه‌ها برای بسته‌بندی سبزی‌ها استفاده می‌کرد. یک هفته دنبال دفترچه‌ام گشتم، اعصابم به شدت آشفته شده بود و نمی‌توانستم آن را بیابم. تا این‌که روزی پدرم یک بسته سبزی به خانه آورد. وقتی به کاغذ بسته‌بندی آن نگاه کردم، با دیدن ورقی از داستانم، چنان شوکه شدم که از اعمق وجودم جیغ کشیدم. اما دیگر فایده‌ای نداشت. پدرم با این کارش، بی‌آن‌که بهفهمد یا اهمیتی برای آن قائل باشد، تمامی زحماتم را نابود کرده بود. آن روز، بدترین روز زندگیم شد و آن اتفاق ویرانگر، مرا از کاری که بدان عشق می‌ورزیدم، جدا کرد و باعث شد که تا سال‌های سال، نویسنده‌گی را کنار بگذارم و دیگر نسبت به قلم نزنم.

اما سال‌ها پس از ازدواج، بیماری‌های عصبی وینچ سالگی، به خاطر فشارهای روحی و روانی که بدان مبتلا شده بودم، پژشک از من عوامات که خودم را به کارهایی مشغول کنم، که بدان علاقمندم و من برای مقابله با بیماریم، شروع به نوشتن کردم. اما این، پایان ماجرا نبود.

اولین شعرم، که عاشقانه‌ای در باره لیلی و مجنون بود، باعث بروز حساسیت‌های شدید در خانواده‌ام گردید و از من خواسته شد که نوشتن را کنار بگذارم؛ ولی من دیگر نمی‌توانستم قلم را زمین بگذارم. در من اشتیاق بی‌حدی برای نوشتن بوجود آمده بود که نمی‌توانستم خاموش اش کنم. حالا تصمیم گرفته بودم که «فیلم‌نامه» بنویسم؛ همان چیزی که آقای آبخیز در دوران مدرسه، آن نوشته‌م را بدان توصیف کرده بود.

اولین فیلم‌نامه‌ام، «فرشته‌ای از طرف خدا» بود. یک فیلم‌نامه بلند که توانایی مرا نسبت به این کار، آشکار کرد و به من اعتماد به نفس داد. برای اولین بار در زندگی‌ام، از نوشتن لذت می‌بردم. با گریه‌های شخصیت‌های داستان می‌گریستم و با خنده‌هایشان می‌خنیدم. نتیجه شوق‌انگیز این کار، مرا برآن داشت که به کار نوشتن ادامه دهم؛ اما حساسیت‌های خانواده‌ام همچنان پابرجا بود و من، تنها کاری که می‌توانستم بکنم؛ مخفیانه نوشتن بود. حالا در کنار خیاطی و خانه‌داری، نوشتن هم به کارهایم اضافه شده بود.

فشارهای روحی و رنج‌های بی‌پایان، بالاخره کار خودشان را کردند و من در سال ۱۳۹۰ بر اثر سکته قلبی در بیمارستان بستری شدم و در عین حال، تلنگری شد که مرا در کار نوشتند، آزاد بگذارند. من که اکنون تنها با ۱۵ درصد از توانایی قلبه به زندگی ادامه می‌دادم، علیرغم سنگینی نگاه‌ها و بازرسی‌های گاهوبی‌گاه، خود را آزادتر می‌دیدم و همین باعث شد که بسیار بنویسم. بعد از دوره نقاحت، با شرکت در جشنواره فیلم‌نامه‌نویسی، توانایی خودم را به محک گذاشتم. از میان دویست شرکت‌کننده در آن جشنواره، سی و سه نفر برگزیده شدند که من هم جزو آن‌ها بودم. این رویداد مرا بیش از اندازه خوشحال کرد و به تهران دعوت شدم.

در طی این هفده سالی که از آغاز نویسنده‌گی من می‌گذرد، به جز فیلم‌نامه، به رمان‌نویسی هم روی آورده‌ام. هرچند تجربه و دانش اندکی از این کار داشتم، ولی به کمک چندتن از دوستانم توانستم ادامه بدهم و رمان‌هایی به نام‌های «راز خاموش»، «صدای بی‌صدا»، «سکوت عشق»، «ساز عاشقان»، «حیولای عاشق» و آخرین آن‌ها، «رعنا» را به سرانجام برسانم. در کنار این آثار هم، فیلم‌نامه‌ای بنام‌های «فرشته‌ای از طرف خدا»^۱، «ما هفت نفر»، «مسافران فراری»، «ماجرای خانه ملک» (الفعل‌ها به بهشت می‌روند)، «آن روز در خرمشهر»، «پلیس آبی آبی»، «یک خواب خوب»، «ویژه»، «مش رمضان»، «سرزمین آرزوها»،

۱ داستان این فیلم‌نامه در باره طلبه جوانی است که در دام دختر جوان و زیبا و لولگاری می‌افتد و باعث بروز مشکلاتی برای او می‌شود، اما سرانجام خود را می‌رهاند و تأثیراتی هم بر روی آن دختر جوان می‌گذارد در تاریخ ۱۳۹۱/۴/۱۸ این فیلم‌نامه را برای ثبت به وزارت ارشاد اسلامی دادم؛ که به شماره ۲۷۳۰ در این وزارت خانه ثبت شد. اما چندماه بعد، یعنی پاییز همان سال، مسعود دهنگی فیلم «رسوایی» را با پایانی اکبر عبدی و الناز شاکردوست ساخت که تمامی ساختار داستانی و شخصیت‌های اصلی آن، منطبق با فیلم‌نامه من بود. با این تفاوت که طلبه جوان، تبدیل به روحانی پیری شده بود تا اکبر عبدی، پاییزگر محبوب آقای دهنگی، بتواند نقش آن را بازی کند. اگرچه این تغییر، منطق داستانی آن را به هم می‌زد و با عقل هم جور درنمی‌آمد که یک روحانی پیر در دام یک دختر جوان بیفتند؛ اما با این همه، تمامی ساختار داستانی و ویژگی‌های دراماتیک آن، با فیلم‌نامه من یکسان بود و جالب این که، حتی برخی دیالوگ‌های مهم نیز، در هنگام بازنویسی، عیناً کمی شده بودند. به هر حال من به این موضوع رسماً و قانوناً اعتراض کردم، اما همه پیگیری‌های من، تماس‌های مکرر با کارگردان و حتی شکایت به وزارت ارشاد و دادسرای هنرمندان نیز برای احراق حقم بی‌نتیجه ماند و فیلم رسوایی، بدون رعایت حقوق مادی و معنوی مؤلف، با فروش میلیاردی به روی پرده سینماها رفت. بعدها متوجه شدم که فیلم‌نامه دو فیلم قبلی ایشان، با نام‌های «آخرچی‌ها» و «معراجی‌ها» هم شاکیانی دارد که تلاش‌هایشان مانند من، بی‌نتیجه مانده است.

«قجرزاده‌ها»، «پیام»، «بیشت من»، «مهر مادری» و تعدادی دیگر را نوشته‌ام که برخی از آن‌ها، تاکنون جلوی دوربین رفته‌اند.

سوسن اجلالی

۱۴۰۰/۹/۲۰

www.ketab.ir